

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗ ಸೇಂದಿ ಜನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಗಾಂಧಿ ಜನ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಇಂಥಾದ್ದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಂತನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪಾಲು ದೂರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪಾಲು ನಿಜಾಂಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲು ಇಲ್ಲ, ಮಹಡಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇರತಕ್ಕವರು, ಹರಿ ಜನರ ಕಾರ್ಲೋಸ್ ಇದೆ, ಟಂಬರ್ ಯಾರ್ಡ್ ಅದಕ್ಕೆ ಅಚೆ ಇದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸೇಂದಿ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಜಿ ಇರುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಬೆರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಹೇಳಿ, ಒಂದು ಕಡೆ ಅಜ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರಮಾನ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಇದು ಬಹಳ ಹೇಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಇದರಲ್ಲಿ 39 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನ ಹೋದರು ಸರಿಯೇ, ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯ ಡಿ. ಎಂ. ಕೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ.ಸಿ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯತಕ್ಕ ಜನರ ಬೆಂಬಲ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾನ್ ತರಹ ವ್ಯಾನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಗೂಂಡಾಗಳನ್ನು ಸಹ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಇದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾದುದು. ಇವರು ಹೇಳಿದ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ವಿಚಾರ ಇದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಬಹಳ ಬಂಡನೀಯವಾದುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ತೆರೆಬಾಗಿಲಿನಬೇಕೆ ಹೊರತು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನೊಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರೂ ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಯಾವ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ? ಇದು ಇಂತಹ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಸುಳ್ಳು ಇದೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಯಾಹ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರ ಇರುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿವಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ನೀತಿ ಏನೆಂದರೆ ಆದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚದ ಅಂಗಡಿಗಳು ದೂರ ಇರಬೇಕು; ಕೆಲವು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ರೆಡಿಫಿಕಲ್ಟೀಸ್ ಇದೆ ಎಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಪರಸನರ್ ಅಟರ್ನಿಷನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಅಬ್ಸಕ್ಟನ್ ಬಂದಿದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ವಿಸಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಯಾವ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ರೂಲ್ಸ್ ಗೆ ಆಳವಡಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಇಂತಹ ಅನೀತಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಇವರು ಯಾರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು ತಾವು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಏನಾದರೂ ನಿಜಾಂಶ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ನಾನೇ ಬುದ್ದು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

(ii) re : Issue of Circulars by the Congress Party to the Ministers about their intervening in administration.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮರೇಶ್ವರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ರೂಲ್ 312ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಗಹನವಾದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ 3-4 ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನಡೆವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಳುವ

ಪಕ್ಷದವರು ಇಬತ್ತು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೂರು ಬಂದಿದೆ. ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇವತ್ತಿ ನಡೆವನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ನೀವು ಏಕೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಈ ರೀತಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಕೇಳುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮತ್ತು ನಡೆವಳಿಕೆಗೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.— ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರಿಗೆ ಅವರು ಏನು ಕೆಲಸವಾದರೇಕೆ, ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಾ ರೀತಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದಪ್ಪರಪ್ಪನವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಪಕ್ಷದವರು ಬಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾಡಬೇಕೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏವೇಚನೆ ಇದ್ದರೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಸರಿಯಾದಂಥ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಷ ಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದಂಥ, ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಾಗಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದಪ್ಪರಪ್ಪನವರಾಗಲಿ, ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣರವರಾಗಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಕೂಡ ಕಳಿಸಿಬಿಡುವುದು. ಈ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕದ್ದೂ ಕೂಡ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಆಳುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಲಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ “ನೀವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ನೀವು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ” ಎನ್ನುವ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.— I do not know how all these could arise. Any citizen in this country can ask any Minister as to why he has failed in his duty. When that is so when an Organisation which is responsible for bringing into existence the Congress Legislature Party, it does not arise. This House can not be converted into a forum for ventilating their grievances in this way.

(ಸುಮಾರು 6-7 ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಕೂಗಿಕೊಂಡರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ರೂಲ್ 312ರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ನನಗೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.— I am raising a point of order against admitting it.

MADAM SPEAKER.— No hon. member can question me like that.

Sri K. PUTTASWAMY.— I raise this question because it has been admitted.

MADAM SPEAKER.— I have not admitted the adjournment motion.

Sri K. PUTTASWAMY.— I am prepared to adhere to any ruling that the Chair is pleased to give. My point is they have tabled a motion and when that is taken up, it is open to any member to take objection for giving permission to move that.

Sri S. BANGARAPPA.— Under 312 when the consent for the member is given to raise that issue you cannot take any objection. With the permission of the Chair any member can raise.

MADAM SPEAKER.— It is not a motion at all.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಆಳುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇವರುಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎಸ್.ತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಕೂಡ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ಬಂದು ಅವರು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜನಾಸನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರ ಪಕ್ಷದವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಮತ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅವರು ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ವಿಷಯ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಸ್.ತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ? ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸುಮ್ಮನೆ ಬರೀ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ನೀವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಏಕೆ ಮಾಡಿರಿ ಇದನ್ನು ನೀವು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಪಕ್ಷದವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬರೀ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪಕ್ಷದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇವತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಸ್.ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರ ಪಕ್ಷದ ನಿಲುವೇ? you are answerable to the entire people of the Karnataka State. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯವರು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಸ್.ತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೊಣ್ಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.— ಕೆ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಂತೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಕಠಿಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಇಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಆ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಅವರ ಸ್ವಂತ ಆಶಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಪಕ್ಷದೊಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, it becomes a very big matter

Sri AZIZ SAIT.— It is a very simple matter. It is a party Government.

Sri KONANDUR LINGAPPA.— I want to ask Mr. Aziz Sait: May I know from you, the A. B. C. D. of Democracy?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇತ್.— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ನಾನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. Mr. Bangarappa is quoting some references..... "ಯಾವುದು ಮಾಡಿದ್ದು?" ಮಾಡುವುದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?, He has not specifically stated what he is agitated about. The Congress Secretary has written to the Minister that they are primarily members of the party and then they are Ministers. The Party is controlling the

Government. It is as simple as $2+2=4$. Government is not controlling the party.

Sri S. BANGARAPPA.—We demand that all the papers sent by the K. P. C. C. Office to the Government may kindly be placed on the Table of this House.

(ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರುಗಳನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ, ಒಂದು ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಪುಷ್ಪಸ್ವಾಮಿಯವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದರು. ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಜನ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಬರೆಯಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೀ, ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕೊಡುವವರೆದ್ದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಈ ಫೋರಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪಾರ್ಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು, ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠರವರು ಹೇಳಿದರು, 'Party controls Government' ಎಂದು I know much better. He does not know what I know That is the whole problem. ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಪಾರ್ಟಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಪಾರ್ಟಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪಾರ್ಟಿ ಮೆಂಬರಿ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠರವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೊಣ್ಡೂರು ಲಂಕೇಶ್ವ.—ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬರೇ ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಘೋರ್ಷೆ.—ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ, ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ತಪ್ಪೇನು ಅಲ್ಲ. ಗುಮಾಹರನಿಗೆ ನನ್ನ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ, ಯಾವಮಾಸ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದರೆ, ನಾವು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಏನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಆಸಕ್ತ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತ ವಹಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ, ಇದು ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನು ನಿಯಮಗಳು ಇವೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬರೀ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಬಿ), ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ, ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷವಾಗಲೀ ಅವರವರ ಪಕ್ಷಗಳ ನಿಯಮಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅದರಂತೆ ಆ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾರು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಸಹ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅವರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವಿಧಿ ನಿಯಮಗಳು, ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಏನಿವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನು ನಿಯಮಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

2-30 P.M.

ಅದುದರಿಂದ ಪಕ್ಷದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಾಗಲಿ, ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಪಾರ್ಟಿಯೇ ಆಗಲಿ ಅದರ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಧೋರಣೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವು ಖಾಸರತಕ್ಕಂಥ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ನಡೆದರೆ ಅವರನ್ನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಪಕ್ಷಗಳ ಧೋರಣೆಯಂತೆ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷದ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೀವು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಒಂದುವೇಳೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ದುರ್ಲಭ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆಗ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ. ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ನಡೆಸಿದಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಲಿ, ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ನಾನು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಆಗಲಿ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಇರುವಾಗ, ಈ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಕ್ಷಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಆಗಲಿ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ದುರ್ಲಭ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕಷ್ಟ ತೋಡಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ನಾವಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಲಿಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೆ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಬರೆದು ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಪತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೇಪವನ್ನೇ ತಿದ್ದಿದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವರಣೆ ವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—It is our internal matter. It has nothing to do with the Hon. Leader of the Opposition. Why should the Hon. Leader of the Opposition be so much worried about it? We used to discuss ourselves how we must function and all that. It is none of his business to ask. Why should he bother about it?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪಾರ್ಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಪಾರ್ಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೋಸ್ಕರ ಇದು ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇಶದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡೇ ಆಗಬಾರದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ನೂತನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಲ್ಲರೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಹನ್ನೆರಡೇ ಆಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

STATEMENT BY THE MINISTER FOR PUBLIC WORKS

Incident at Paduperera Village Mangalore Taluk on 8th January 1975.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ನಿನ್ನೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು.